

† IGNATIE,
Episcopul Huşilor

Scrisoare pastorală la slăvitul praznic
al Naşterii Domnului nostru Iisus Hristos,
anul mântuirii 2025

**Irod este printre noi –
calomnia ca minciună perfectă**

Editura HOREB
Huşi, 2025

† IGNATIE,
DIN MILA ȘI PURTAREA DE GRIJĂ A CELUI DE SUS,
EPISCOPUL HUȘILOR,

iubiților frați preoți și diaconi, ostenitorilor din sfintele
mănăstiri și alesului popor al lui Dumnezeu,
har îmbelșugat, pace nemăsurată, liniște îndestulătoare,
iubire dumnezeiască și bucurie sfântă de la Hristos,
Cel născut în ieslea simplă și luminoasă a Betleemului,
iar din parte-mi părintească și caldă îmbrățișare

„Să nu iei aminte la zvon deșert; să nu te unești cu
cel nedrept, ca să fii martor mincinos” (Ieșirea 23, 1)

„Dar cel ce lucrează adevărul vine la Lumină, ca
să se arate faptele lui, că în Dumnezeu sunt săvârșite”
(Ioan 3, 21)

„Numai în minunata Persoană a Dumnezeului-
Om, Hristos s-a descoperit întreg adevărul veșnic,
fără nici o lipsă. Și problema Adevărului s-a dezlegat,
deci, prin arătarea Adevărului divin absolut în limitele
naturii omenești”¹

Cinstiți slujitori ai Sfintelor Altare,
Preacuvios cin monahal,
Iubiți frați și surori împreună-rugători,

Faptul că bucuria și lumina ne îmbrățișează inima
și sufletul, în aceste zile de sărbătoare, este darul
minunat al praznicului Crăciunului, când Dumnezeu-Fiul
Se naște ca Om din Preasfânta Născătoare de Dumnezeu,

¹ Arhimandritul Iustin Popovici, *Omul și Dumnezeu-Omul. Abisurile și culmile filozofiei*, studiu introductiv și traducere de Pr. prof. Ioan Ică și Diac. Ioan I. Ică jr, Sibiu, Editura Deisis, 1997, p. 123.

pentru ca noi să avem părtășie la „primăvara bucuriei”² prin „înnoirea”, prin luminarea și îndumnezeirea firii umane³, fiind astfel smulși din „rătăcirea iernii”⁴ noastre spirituale și din „frigul amăgirii”⁵ unei umanități afectate de păcat.

Este bucurie și lumină duhovnicească de Crăciun, „pentru că Dumnezeu pe pământ a venit și omul la cer s-a suit”⁶, pentru că „Raiul s-a deschis, blestemul s-a pierdut, păcatul s-a alungat, înșelăciunea s-a izgonit, adevărul a venit și credința pretutindeni s-a răspândit”⁷.

Iubiți credincioși,

hiar dacă noi suntem subiecții unei asemenea atmosfere de bucurie și lumină duhovnicească, în aceste zile de sărbătoare, totuși simțim că ceva ne lipsește. Cercul existenței noastre parcă nu este rotund, ci spart în multe părți. Viața noastră creștină, în concretul ei

² Sfântul Ioan Damaschin, *Cuvântări la sărbători împărătești, la sărbători ale Maicii Domnului și la sfinți*, traducere din limba greacă veche de Pr. dr. Gabriel și Laura Mândrilă, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2010, p. 24.

³ Sfântul Atanasie cel Mare, *Cuvânt împotriva elinilor. Tratat despre Întruparea Cuvântului. Trei cuvinte împotriva arienilor*, traducere din limba greacă veche, studiu introductiv și note de Preotul profesor dr. Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2010, p. 224: „Căci El S-a întrupat ca noi să fim îndumnezeiți”.

⁴ Sfântul Ioan Damaschin, *Cuvântări la sărbători împărătești, la sărbători ale Maicii Domnului și la sfinți ...*, 2010, p. 24.

⁵ *Ibidem*.

⁶ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Predici la sărbători împărătești și cuvântări de laudă la sfinți?*, traducere din limba greacă veche de Pr. prof. Dumitru Fecioru, introducere de Ierom. Policarp Pîrvuloiu, București, Editura Basilica, 2015, p. 55.

⁷ *Ibidem*.

sau la firul ei, încă nu este infuzată, imprimată și modelată conform exigențelor spirituale împărtășite de Hristos în Evanghelia Sa.

Privită din perspectiva unui examen serios sau a unui diagnostic pus în urma unei analize morale amănunțite, cu Evanghelia în mână, societatea noastră suferă de multe defecte și de nenumărate fisuri spirituale.

Nu este nevoie să căutăm cauzele în altă parte, ci, mai degrabă, chiar în inima fiecăruia dintre noi. Dezechilibrele morale ale societății trebuie identificate în faptul că Pruncul Iisus, Cel născut în ieslea simplă a Bethleemului, nu mai este înțeles și metabolizat în carnea vieții noastre ca Cel care este nu numai Pacea, Bucuria, Liniștea, Iubirea absolute, ci și Adevărul absolut întrupat ca Om, pentru a ne descoperi că fără El totul în lumea noastră poate fi relativizat, distorsionat și batjocorit, inclusiv făptura umană. Fără Adevărul-Persoană, Care este Iisus Hristos, nu mai există nicio valoare capabilă să îl apere pe om de distrugere și desfigurare.

Hristos, Cel Care a spus în Evanghelia Sa că este „Calea, Adevărul⁸ și Viața” (Ioan 14, 6), este Același cu Pruncul din Bethleem născut în ieslea simplă de Preacurata Fecioara Maria. Prin urmare, noi astăzi celebrăm inclusiv nașterea ca Om a Persoanei-Adevăr absolut. Așa cum ne spune Sfântul Chiril al Alexandriei⁹, Hristos este „Calea”, adică „norma cunoașterii nerătăcite a lui Dumnezeu”, este

⁸ O prezentare exhaustivă a conceptului de adevăr în gândirea ioaneică, vezi Ch. H. Dodd, *The Interpretation of the Fourth Gospel*, Cambridge, University Press, 1953, p. 170- 178.

⁹ Sfântul Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan* (P. S. B. 41, Scrieri, partea a patra), traducere, introducere și note de Preotul Profesor Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2000, p. 839.

„Adevărul”, adică „temeiul adevărat al credinței” și „Viața”, adică „sfințenia” noastră.

Astfel, Hristos-Pruncul este Adevărul-Persoană născut ca Om pentru a înțelege în mod deplin că „Viața este Adevăr” ca antidot la tendința de idolatrizare a științei în detrimentul afirmării demnității incasabile a persoanei umane („scientismul”), ca antidot la tendința că doar ceea ce se vede și poate fi supus experimentului merită toată atenția în defavoarea „celor nevăzute”, a realităților spirituale („pozitivismul”) și ca antidot la tendința tot mai crescândă de exaltare a plăcerii ca esență a existenței umane (hedonismul) în defavoarea unei vieți ghidate după valori morale veșnice¹⁰. Și în felul acesta „Adevărul este și Viață”¹¹.

Dragi creștini,

In frumusețea evenimentului Nașterii Domnului, Irod cel Mare (37 î. Hr. - 4 d. Hr.), regele Iudeii, este cel care face notă discordantă. Venirea Pruncului Iisus pe lume i-a stârnit „tulburare” (Matei 2, 3), pentru că era obsedat de putere, faimă și pretenții dictatoriale. Orice posibil pretendent la tron era înlăturat prin ucidere, așa cum s-a întâmplat cu fiii săi Alexandru, Aristobul și Antipater, pe care i-a eliminat fizic, tocmai pentru că, în mintea lui îmbătată de putere, constituiau un pericol.

Vestea că S-a născut un viitor împărat, Mesia cel mult așteptat, i-a dat fiori lui Irod cel Mare, plănuiind în mod mișelește uciderea Lui. Pentru a-și duce la îndeplinire planul de ucidere a Pruncului Iisus, ca orice dictator și egolatriu

¹⁰ Michel Henry, *Eu sunt Adevărul. Pentru o filozofie a creștinismului*, prezentare și traducere de diac. Ioan I. Ică jr, Sibiu, Editura Deisis, 2000, p. 94.

¹¹ *Ibidem*, p. 75, 94.

veritabil, Irod se folosește de minciună și viclenie, rugându-i pe magii veniți din Răsărit (Matei 2, 1), ca atunci când Îl vor găsi pe Cel la a Căruia naștere s-a arătat o stea (Matei 2, 2) – pesemne că e vorba de un împărat – , să-i vestească și lui aceasta, pentru a-i acorda cinstea cuvenită prin „închinare” (Matei 2, 8).

Așa cum știm deja, în spatele oricărei fapte reprobabile stă propria noastră interpretare eronată asupra unei realități. Pe Irod cel Mare nu îl interesa faptul că Pruncul Iisus nu este un personaj politic care să râvnească la vreun tron pământesc, pentru că era acaparat de propriul său „adevăr” individualist și egoist. Acest „adevăr” era un produs al emoțiilor sale de frică, al prejudecăților sale, al certitudinilor sale individuale și al dorinței de a-și securiza cu orice preț „liniștea” unui ego bolnav de orice fel de pericol imaginat ca fiind iminent și destabilizator.

Nu greșim dacă spunem că Irod cel Mare este patronul celor care distorsionează adevărul; al celor care propun propriul „adevăr”, neglijând adevărul obiectiv; al celor pentru care nu mai există nicio diferență între minciună și adevăr, pentru că sunt relevante doar interpretările și tot ceea ce poate fi susținut ca „adevăr” personal, izvodit din exacerbarea nevoilor proprii; al celor pentru care totul este relativ, de vreme ce nu se mai ține cont de realitatea în sine a faptelor. În altă ordine de idei, Irod cel Mare este primul suporter al erei post-adevăr din istoria creștinismului, chiar dacă încă nu exista acest concept la vremea respectivă. El era obsedat de propriul „adevăr” și propria interpretare eronată asupra unei realități, pe care voia să o manipuleze prin minciună și calomnie. Și anume că Pruncul Iisus, prin nașterea Sa în lume, însăși existența Sa, este un motiv întemeiat de a crede că planul de uzurpare a unui rege egolatriu este deja în desfășurare.

Dragii mei,

Așa cum ne sesizăm când cineva își bate joc de viața noastră sau, mai grav, o desconsideră, la fel ar trebui să reacționăm atunci când adevărul este neglijat, distorsionat și călcat în picioare. Iar această indignare să nu fie făcută în numele unei alte încălcări a adevărului.

Ori de câte ori ocolim adevărul, noi, de fapt, ocolim viața ca realitate inviolabilă și sacră, pentru a face loc minciunii, agresivității, vicleniei și calomniei, ingredientele unei morți sufletești sigure.

Din păcate, nu mai știm că „ființa adevărului este a nu te minți în înțelegerea a ceea ce este cu adevărat, pentru că minciuna este o închipuire vădită în cugetare care face ca ceea ce nu este cu adevărat să pară ca existând, iar adevărul este înțelegerea sigură a ceea ce este cu adevărat”¹², conform gândirii Sfântului Grigorie de Nyssa. Dimpotrivă, mai lesne ne este a da crezare unei calomnii, unei interpretări tendențioase și răutăcioase, fără activarea spiritului critic, tocmai pentru că ne călăuzim orbește de zicala „nu iese fum fără foc”. Or, adevărul răsturnat sau minciuna „sumptuoasă”, al cărei chip perfect este calomnia, este tocmai „fumul fără foc”¹³.

De ce credem mai ușor o calomnie sau o minciună? Pentru că „oamenii preferă întotdeauna ceva baroc, somptuos, mincinos, dar succulent decât un adevăr debil”¹⁴. Pentru că preferă temele de scandal. Pentru că preferă să considere bârfa drept un adevăr de nezdruncinat. Pentru că preferă

¹² Sfântul Grigorie de Nyssa, *Despre viața lui Moise* (P. S. B. 29, Scrieri, partea întâi), traducere de Pr. Ioan Buga, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982, p. 42.

¹³ Gabriel Liiceanu, Andrei Pleșu, *Dialoguri de duminică. O introducere în categoriile vieții*, București, Editura Humanitas, 2015, p. 121.

¹⁴ *Ibidem*.

să ignore diagnosticul filocalic stabilit de către Sfântul Ioan Scărarul, care glăsuiește așa: „Am văzut pe unii făcând pe ascuns și neștiut de lume tot felul de greșeli și, cu presupusa lor curăție, osândind aspru pe cei ce săvârșeau unele greșeli mici la arătare”¹⁵. Iar calomniatorul, ale cărui paie de foc sunt minciunile, exact ca și ale tiranului Irod cel Mare, care se temea de un Prunc născut de câteva zile, „una are în gând și alta redă prin cuvinte sau prin orice alte moduri de semnificare. De unde se și zice că mincinosul are «inimă dublă», adică două feluri de a cugeta – unul cu privire la lucrul despre care sau știe, sau socotește că este adevărat, dar pe care nu îl enunță, celălalt cu privire la un lucru pe care îl enunță, știind sau socotind că este fals”¹⁶.

Irod cel Mare trebuia să îmbrace minciuna într-un adevăr exterior în fața magilor, pentru a deveni cât mai credibil. Din faptul că și-a exprimat pietatea și dorința de a se închina Pruncului Iisus, este clar că orice calomniator este și un lingușitor versat, livrând minciuni perfecte. Profilul acestuia se înscrie excelent în cuvintele unui teolog contemporan care ne spune că un calomniator profesionist știe ce înseamnă o minciună sau calomnie veritabilă: „Minciuna are nevoie să se prezinte ca o forță care impresionează, cu măreția care uimește. Minciuna e impunătoare pentru că știe că nu există în mod real. Minciuna trebuie să convingă pentru că știe că nu va rămâne. Trebuie să facă zgomot mult, multă mișcare, trebuie să se prezinte în chip strălucitor, pentru

¹⁵ Sfântul Ioan Scărarul, *Scara dumnezeiescului urcuș* (Filocalia 9), traducere, introducere și note de pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1980, p. 203.

¹⁶ Aurelius Augustinus, *Despre minciună* (ediție bilingvă), traducere din limba latină de Lucia Wald, studiu introductiv și note de Constantin Georgescu, București, Editura Humanitas, 2016, p. 35.

că de fapt nu trăiește, e moartă. De aceea, folosește metode constrângătoare, zdrobitoare, de mândrie și de laudă de sine, știind că fără acest lux exterior nu ar atrage pe nimeni, pentru că nimeni nu s-ar îndrăgosti de nimic, de vid, de ceea ce e deja mort”¹⁷.

Așa se explică de ce ne hrănim cu minciuna, care se desăvârșește în calomnii, de ce ne place să distribuim minciuna, calomnia agresivă, prin accesările sau like-urile oferite postărilor de pe rețelele de socializare, al căror conținut știm limpede că este plin de falsuri și erori de interpretare.

Prin urmare, Irod cel Mare este printre noi, cu multiplele lui ipostaze, în societate, în biserici, pe stradă, la locul de muncă, în viața politică și culturală. Calomniază cu sânge și murdărește identitățile oamenilor. Este prezent peste tot ca și diavolul, cel dintâi calomniator al omului. „Diavolul nu iubește pentru că se iubește numai pe sine”¹⁸, asemenea oricărui calomniator. „Iubirea acerbă de sine înseamnă ateism deplin”¹⁹, iar cel rău devine „ateul total tocmai pentru că este iubitor de sine total”²⁰, exact cum s-a dovedit a fi și Irod cel Mare, punându-se în slujba Răului.

„Apostolii” de astăzi ai lui Irod cel Mare sunt toți cei care caută „să înveselească mulțimea: prin batjocuri asupra

¹⁷ Marko Ivan Rupnik, *Cuvinte despre om. I. Persoana – ființă a Paștelui*, introducere de Olivier Clement, traducere de Maria-Cornelia Oros, prezentare de diac. Ioan I. Ică jr, Sibiu, Editura Deisis, 1997, p. 55.

¹⁸ Anastas Maținea, *Taina fărădelegii. Spiritul Antihristului în istorie. Conceptul de Antihrist*, în *Antihristul*, texte traduse din Vladimir Soloviev, G. P. Fedotov, A. Maținea, Boris Molceanov, S. N. Bulgakov, studiu introductiv de Toader Paleologu, traducere de Radu Părpăuță, Iași, Editura Polirom, 2000, p. 110.

¹⁹ *Ibidem*, p. 111.

²⁰ *Ibidem*.

lui Hristos, prin critică adusă la adresa Sa, prin cleveteli, prin repetate lepădări de El, prin includerea Sa în rândul muritorilor, prin deformarea modului de a-L sluji, prin împuținarea învățaturii Sale, prin profanarea Bisericii Sale”²¹ și prin mesaje mincinoase care mai mult „fascinează decât îi conving pe cei care îi ascultă”²² sau le dau credit.

Dragi creștini,

ărbătoarea Crăciunului este vestea cea bună că Adevărul este Cineva, Pruncul Iisus, și nu ceva care să fie fărâmițat după vrerile și părerile fiecăruia. Dacă vom fi pătrunși de prezența Pruncului Iisus, Persoana-Adevăr întrupată, acest Adevăr ne va elibera²³ (Ioan 8, 32)²⁴ de vraja minciunii, a calomniei și a amăgirii păcatului. Vom sparge globul egoismului nostru bolnav de putere și faimă, pentru a ne dărui cu iubire, bucurie, pace, iertare, îngăduință

²¹ *Ibidem*, p. 153.

²² Vladimir Soloviov, *Scurtă povestire despre Antihrist*, în *Antihristul*, texte traduse din Vladimir Soloviov, G. P. Fedotov, A. Mațeina, Boris Molceanov, S. N. Bulgakov, studiu introductiv de Toader Paleologu, traducere de Radu Părpăuță, Iași, Editura Polirom, 2000, p. 70.

²³ Hans Urs von Balthasar, *Theologica. I. Adevărul lumii*, traducere din limba germană de Maria-Magdalena Anghelescu, Târgu-lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg, 2022, p. 35-36: „Adevărul poate fi descris ca dezvăluire, revelație, deschidere și neascundere” sau „fidelitate, constanță, fiabilitate”.

²⁴ Augustin, *Despre Treime* (ediție bilingvă), traducere din limba latină de Alexandra Anisie, Alexandra Baneu, Alexander Baumgarten, Cristian Bejan, Monica Brânzei, Daniel Coman, Ioana Curuț, Vlad Ile, Alin Luca, Andrei Marinca, ediție îngrijită, comentarii și studiu introductiv de Alexander Baumgarten, Iași, Editura Polirom, 2022, p. 285: „La fel, ca și cum ei ar fi spus, la ce bun muritorilor adevărul?, a spus: iar adevărul vă va elibera. De la ce, dacă nu de la moarte, de la corupere, de la caracterul schimbător? Într-adevăr, adevărul rămâne mereu nemuritor, necorupt, neschimbător”.

și slujire semenilor noștri. Vom ajunge să fim „oameni iubitori de adevăr”²⁵, pentru că numai așa vom putea „satisface nevoia de adevăr a unui popor”²⁶ care este „mai sacră decât oricare altă”²⁷ nevoie. Iar prezența lui Hristos în inima noastră ne va povățui, așa cum ne spune Avva Zosima, la realismul duhovnicesc al acestor cuvinte: „Cu adevărat cel ocărat (calomniat) este dator a mulțumi unora ca acestora și a-i avea pe ei, dacă este păcătos, ca pe niște doctori ce-i vindecă rănila sufletului; iar de este nepătimaș, ca pe niște făcători de bine ai lui și mijlocitori ai Împărăției cerurilor”²⁸.

Vă doresc și îmi doresc ca Pruncul Iisus, Bucuria, Iertarea, Liniștea, Iubirea absolute să vă țină și să mă țină în Adevărul Său Care este Lumină și Libertate. Să vă iubească Persoana-Adevăr, Pruncul Iisus, ca la rândul dumneavoastră să Îl iubiți cu întreaga ființă, pentru a transforma lumea noastră într-un rai al adevărului.

Sărbători frumoase și tihnite. La mulți ani, plini de Domnul.

Al vostru frate întru Hristos
și părinte de tot binele voitor și fierbinte rugător,

† Părintele Episcop Ignatie al Hușilor

²⁵ Simone Weil, *Înrădăcinarea*, traducere de O. Nimigean, Iași, Editura Polirom, 2018, p. 43.

²⁶ *Ibidem*, p. 40.

²⁷ *Ibidem*.

²⁸ Avva Zosima, *Când ești nedreptățit*, Editura Egumenița, 2015, p. 29.